

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดชุมพร” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดชุมพร 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดชุมพร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน และสถานภาพในชุมชน โดยศึกษาจากประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว กรณีพบความแตกต่าง ทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe (Post Hoc))

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 40 ปีขึ้นไป-50 ปี เป็นส่วนมาก จบการระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.มากที่สุด มีอาชีพเกษตรกรกรรม มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาทมากที่สุด ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 15 ปีขึ้นไป และสถานภาพในชุมชนเป็นประชาชนทั่วไปมากที่สุด

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดชุมพร

ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ในด้านการกำหนดปัญหาความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ด้านการกำหนดปัญหาความต้องการพบว่า

ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ด้านการกำหนด ปัญหาความต้องการ ด้านร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนเป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านร่วมในการกำหนดปัญหาและความต้องการของชุมชนไว้ใน แผนพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง และอันดับสุดท้าย คือ ด้านร่วมในการตัดสินใจเพื่อเลือกกิจกรรม แนวทางในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ด้านการร่วม กำหนดโครงการและกิจกรรมการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของการมี ส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ด้านการร่วมกำหนดโครงการและ กิจกรรมการพัฒนา พบว่า

ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ด้านการร่วม กำหนดโครงการและกิจกรรมการพัฒนา ด้านร่วมในการกำหนดกิจกรรมและความต้องการของ ชุมชนไว้ในแผนพัฒนาเป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านร่วมในการคัดเลือก โครงการ/ กิจกรรมของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และอันดับสุดท้าย คือ ด้านร่วมในการจัดลำดับ ความสำคัญของโครงการและกิจกรรมในการประชุมอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ด้านการรับฟังความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลพะโต๊ะ ด้านการรับฟังความคิดเห็น พบว่า

ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะด้านการรับฟัง ความคิดเห็น ด้านได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับ ปานกลาง รองลงมาคือ ด้านร่วมรับฟังคำชี้แจงเกี่ยวกับแผนงานโครงการที่จะดำเนินการตาม แผนพัฒนาของเทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง และอันดับสุดท้าย คือ ด้านร่วมซักถามรายละเอียด เกี่ยวกับสรุปร่างแผนพัฒนาสามปีอยู่ในระดับปานกลาง

ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ด้านการติดตาม และประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า

ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ด้านการติดตาม และประเมินผล ด้านร่วมในการประเมินการได้รับประโยชน์ของชุมชนจากโครงการ/ กิจกรรมตาม แผนฯ เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านร่วมประเมินความพึงพอใจของชุมชน ต่อโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนาของเทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง และอันดับสุดท้าย คือ ด้านร่วมตรวจสอบการใช้งบประมาณตามกิจกรรมในแผนพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนเพศชายและประชาชนเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ไม่แตกต่างกัน

ส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และสถานภาพในชุมชนต่างก็มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า

ประชาชนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลน้อยกว่าประชาชนทุกกลุ่มอายุ

ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา ๑ และปริญญาตรีขึ้นไป ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว รับราชการ ๑ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ ประชาชนที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ ๑ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะน้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท และ 15,001 บาท ขึ้นไป ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท

ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่ำกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะน้อยกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน 15 ปีขึ้นไป

ประชาชนที่มีสถานภาพในชุมชนที่เป็นผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนทั่วไป ประชาชนที่มีสถานภาพในชุมชน ที่เป็นการกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนทั่วไป ประชาชนที่มีสถานภาพในชุมชน ที่เป็น อสม. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนทั่วไป

อภิปรายผล

จากการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอบะละมัง จังหวัดชุมพร ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ด้านการรับฟังความคิดเห็น มากเป็นอันดับ 1 โดยเฉพาะการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งต้องจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนถึงทิศทางการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ส่วนด้านที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ ด้านการติดตามและประเมินผล โดยเฉพาะการร่วมตรวจสอบการใช้งบประมาณตามกิจกรรมในแผนพัฒนา สอดคล้องกับผลการศึกษาของกิตติศักดิ์ รัตนโนชา (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบะเจาะ อำเภอบ้านางสงขลา พบว่า โดยภาพรวม และรายด้าน คือ ด้านการแสดงความคิดเห็นด้านการกำหนดปัญหา ด้านการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาด้านการดำเนินการ ด้านการรับผลประโยชน์และด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ชานูนิษฐ์ ชุ่มชื่น (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลคลองสหัส อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ไม่ทราบว่าเมื่อเข้าไปมีส่วนร่วมแล้ว จะได้รับประโยชน์อย่างไร ยังไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเข้ามีส่วนร่วม และไม่เข้าใจว่าการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี มีความสำคัญอย่างไร ข้อเสนอแนะ พบว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วถึง โดยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมและประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี วีระชัย คำล้าน (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบึงงาม อำเภอดงขลุ่ย จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอบะละมัง จังหวัดชุมพร พบว่า

2.1 เพศ ประชาชน ที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1 แสดงว่าเพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของกิตติศักดิ์ รัตนโนชา (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ขององค์การบริหารส่วนตำบลบาเจาะ อำเภอบ้านฉาง จังหวัดยะลา พบว่า เพศชายและหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

2.2 อายุ ประชาชน ที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2 โดยพบว่า ประชาชน ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ น้อยกว่ากลุ่มอายุอื่น อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ ที่ไม่มีความคล่องตัวในการเดินทางเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนานั้นน้อยกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ สอดคล้องกับผลการศึกษา ของชาญนิตย์ ชุ่มชื่น (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการศึกษาของ สมศักดิ์ น้อยนคร (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่าประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ระดับการศึกษา ประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 3 โดยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญา ๑ และปริญาตรีขึ้นไป ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญาตรีขึ้นไป อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าการศึกษาระดับอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีอาชีพรับราชการเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีการกักหน้าที่ในงานประจำ จึงไม่มีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลเป็นผลให้ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมดังกล่าวได้ ซึ่งต่างจากผู้ที่มีระดับการศึกษาไม่สูงที่สามารถเสียสละเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล สอดคล้องกับผลการศึกษาของชาญนิตย์ ชุ่มชื่น (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน

ชุมชน ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 อาชีพ ประชาชน ที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 4 โดยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว รับราชการ ฯ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ ประชาชนที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ ฯ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะน้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการประกอบอาชีพที่มีเวลาอิสระ สามารถหยุดทำงานได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อรายได้ เช่น อาชีพเกษตรกรรม สามารถหยุดงานได้ง่ายกว่าอาชีพประจำที่ต้องหยุดงาน เช่น รับราชการ หรือรับจ้าง ทำให้มีความแตกต่างกันในการเข้ามามีส่วนร่วม สอดคล้องกับผลการศึกษาของชาวนิตย์ ชุ่มชื่น (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอลำปาง จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการศึกษาของสมศักดิ์ น้อยนคร (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่าประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2.5 รายได้ต่อเดือน ประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 5 โดยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท และ 15,001 บาทขึ้นไป ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีรายได้สูง ไม่มีเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมศักดิ์ น้อยนคร (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่าประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2.6 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ประชาชน ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 6 โดยพบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่ำกว่า 15 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะน้อยกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน 15 ปีขึ้นไป เนื่องจากว่า โดยส่วนใหญ่แล้วประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 15 ปีขึ้นไป เป็นคนดั้งเดิมที่อยู่ในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับของชาญนิตย์ ชุ่มชื่น (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 สถานภาพในชุมชน ประชาชน ที่มีสถานภาพในชุมชนต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 7 โดยพบว่าประชาชนที่มีสถานภาพในชุมชนที่เป็นผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนทั่วไป ประชาชนที่มีสถานภาพในชุมชน ที่เป็นกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนทั่วไป ประชาชนที่มีสถานภาพในชุมชน ที่เป็น อสม. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะมากกว่าประชาชนทั่วไป เนื่องจากผู้นำชุมชน กรรมการชุมชน และ อสม.เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ เป็นตัวแทนของคนในชุมชน ประกอบกับเป็นภาระหน้าที่รับผิดชอบของผู้นำ จึงต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับ สันติสุข หวังสุข (2550, บทคัดย่อ) จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล: กรณีศึกษาเฉพาะเทศบาลตำบลคลองเต็ง พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลคลองเต็ง ได้แก่ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชุมชน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลคลองเต็ง และชาญนิตย์ ชุ่มชื่น (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอบ้านนา จังหวัดชุมพร พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพะโต๊ะโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ด้านการรับฟังความคิดเห็น เป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ ด้านการกำหนดปัญหาความต้องการ ด้านการร่วมกำหนดโครงการและกิจกรรมการพัฒนา และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการติดตามและประเมินผล ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และสถานภาพในชุมชนต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศไม่พบความแตกต่างกัน จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำระเบียบ กฎหมาย หรือหนังสือสั่งการเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา ควรกำหนดระเบียบกฎหมายหรือขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา ให้ชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนต่อไป
2. กำหนดนโยบายและจัดโครงสร้างองค์กรให้มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น
3. ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลให้ชัดเจนให้มีพลังเข้มแข็งช่วยเหลือชุมชนของตนเองได้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านการกำหนดปัญหาความต้องการ งานวิเคราะห์นโยบายและแผนของเทศบาลตำบลพะโต๊ะควรให้ข้อมูลแก่ประชาชนได้รับทราบว่า ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นคัดค้านโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้ โดยให้คงไว้เฉพาะโครงการที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเท่านั้น
2. ด้านการร่วมกำหนดโครงการและกิจกรรมการพัฒนา งานวิเคราะห์นโยบายและแผนของเทศบาลตำบลพะโต๊ะควรให้ความสำคัญในขั้นตอนการจัดลำดับความสำคัญของโครงการและกิจกรรมในการประชุมจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล เพื่อเรียงลำดับแผนงาน/โครงการที่เป็นความต้องการของประชาชน

3. ด้านการรับฟังความคิดเห็น งานวิเคราะห์นโยบายและแผนของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ควรทำการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสรุปร่างแผนพัฒนาสามปีก่อนการประกาศใช้ โดยอาจจัดทำสรุปร่างแผนพัฒนาสามปีแจกจ่ายให้ประชาชนได้รับทราบเป็นรายหลังคาเรือน หรือจัดทำเวทีรับฟังความคิดเห็นก็ได้

4. ด้านการติดตามและประเมินผล เทศบาลตำบลพะโต๊ะควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้งบประมาณตามกิจกรรมในแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ โดยอาจใช้เวทีประชุมหมู่บ้านประจำเดือนเป็นเวทีรับฟังความคิดเห็น เนื่องจากสามารถพบปะประชาชนได้ง่าย ไม่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

3. ควรศึกษาการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร